

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: K. A.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 23. 10. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 9. 2024, č.j. X. o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 2. 9. 2024, č.j. X. a rozhodnutí ze dne 16. 5. 2024 č.j. X. se zrušují a věc se žalované vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 91 Kč na náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ČSSZ č. j. X. ze dne 16. 5. 2024 žalovaná přiznala žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně s odůvodněním, že dle posudku ČSSZ Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 29. 4. 2024 byla žalobkyně podle ust. § 39 odst. 1 a § 39 odst. 2 písm. a) zdp uznána od 2. 9. 2020 invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 40 %.

2. Rozhodnutím žalované ze dne 2. 9. 2024 č.j. X. byly zamítnuty námitky žalobkyně proti výše uvedenému rozhodnutí a toto bylo potvrzeno. Podkladem pro toto rozhodnutí byl posudek o invaliditě ČSSZ IPZS ze dne 13. 8. 2024, dle něhož se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, v jehož důsledku poklesla její pracovní schopnost o 40 %, zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal prvnímu stupni invalidity a námitky proto byly shledány jako nedůvodné.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 23. 10. 2024 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobu odůvodnila tím, že žalovaná zamítla její námitky proti rozhodnutí, jímž jí byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů s ohledem na to, že dle posudku IPZS činí procentní míra poklesu její pracovní schopnosti 40 %. S rozhodnutím nesouhlasí, neboť má zato, že splňuje podmínky nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, její zdravotní stav odpovídá invaliditě třetího stupně a procentní míra poklesu pracovní schopnosti je nejméně 70 %. V rozhodnutí o námitkách a v posudku IPZS pro námitkové a odvolací řízení ze dne 13. 8. 2024 je chybně uvedeno, že stále studuje a má individuální studijní plán. Z důvodu vážných zdravotních důvodů se nemůže vzdělávat ani být výdělečně činná, na úřadu práce ji z důvodu jejího špatného zdravotního stavu nezaevidují, není schopna žádného zaměstnání. Má systémovou sklerodermii, postižení char. sklerodaktylie s ulceracemi při Raynaudově syndromu, což je zejména postižení kůže, plic a jícnu. Má sníženou kapacitu plic o více než 50 %, zadýchává se při rychlejší chůzi a bez zadýchání nevyjde ani jedno patro. Má časté bolesti hlavy, nesnáší ostré světlo, i za denního světla chodí v tmavých brýlích, má bolesti kloubů, zda, jež ji velice omezují v běžných činnostech. Bere silné léky, po nichž jí není dobře, chodí na biologickou léčbu, jež ji vyčerpává. Tím, že má postižení jícnu, trpí častými zažívacími potížemi a refluxem, má omezenou hybnost prstů rukou, proto pro ni není vhodná ani manuální práce. Navrhla, aby byl její zdravotní stav znovu posouzen a žalobou napadené rozhodnutí bylo zrušeno a vráceno žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 21. 11. 2024 ve svém vyjádření shrnula dosavadní rozhodnutí týkající se posouzení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Uvedla, že shromážděné medicínské nálezy ve prospěch nárokované invalidity nejvyššího stupně nespovědily. Kvalifikace shledaného dominantního postižení na úrovni II. stadia v intencích kapitoly X oddílu B položky 7c přílohy k vyhlášce č. 356/2009 Sb., o posuzování invalidity posudková lékařka dostatečně osvětlila, přičemž bez povšimnutí nezůstaly ani další, potenciálně posudkově významné skutečnosti. Případný renonc ohledně sporovaného faktu trvajících studia nehovořil by tedy patrně pro zcela odlišnou subsumpci rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. Zodpovězení otázky stupně invalidity k rozhodnému datu, potažmo domnělé bagatelizace diagnostikovaných omezení přísluší výlučně v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení krajským soudem vyžádanému komisionálnímu posudku. Aniž by žalovaná hodlala sobě méně znevažovat zcela zřejmé útrapy žalobkyně, nejví se jí žaloba jako důvodná.

IV.

Posouzení věci soudem

5. V dané věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ustanovením § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je důvodná.
8. Ze správního spisu zjistil soud následující: Posudkem ČSSZ IPZS ze dne 29. 4. 2024³ byla žalobkyně shledána invalidní pro invaliditu I. stupně s tím, že pokles její pracovní schopnosti činí 40 %. Den vzniku invalidity 2. 9. 2020, doba platnosti posudku: trvale. Jedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole X., odd. B, položce 7.c přílohy k vyhlášce č. 259/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění.
9. Na základě uvedeného posudku bylo dne 16. 5. 2024 vydáno žalovanou rozhodnutí č.j. X., jímž byl žalobkyni od 2. 9. 2020 přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
10. V námitkovém řízení žalobkyně žádala přiznání invalidity III. stupně. Posudkem Institutu posuzování zdravotního stavu (dále „IPZS“) ze dne 13. 8. 2024 byl zjištěn pokles pracovní schopnosti žalobkyně v celkové výši 40 % s tím, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole X., odd. B, položce 7c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Den vzniku invalidity: 2. 9. 2020, s ohledem na charakter postižení je platnost posudku trvalá. Míra poklesu pracovní schopnosti je dána srovnatelností stavu s postižením uvedeným kapitolou X. Postižení dýchací soustavy, oddíl B – dolní dýchací cesty, položka 7c – sarkoidóza, postižení stadia II, postižení plicního parenchymu se středně těžkou poruchou plicních funkcí, snížení plicních funkcí o 35-50 % náležitých hodnot, procentuální pokles 30-50 % zvolen střed rozmezí při zohlednění profese (studující) Přihlédnuto i k dosavadnímu onemocnění. Nejedná se o rozsáhlé postižení plicního parenchymu s těžkou poruchou plicních funkcí, není prokázáno cor pulmonale ani plicní hypertenze. Postižení trávicího ústrojí je na úrovni lehké poruchy, kožní postižení s ulceracemi se projevuje zejména v zimním období. Námitkám nelze vyhovět.
11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 19. 2. 2025 za účasti odborné lékařky z oboru interní lékařství, jemuž žalobkyně nebyla přítomna, neboť dokumentace byla dostačující. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. PK MPSV není v souladu s posudkovým hodnocením IPZS ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobkyně jedná o systémové postižení pojiva těžké formy, trvale vysoce aktivní, progredující, léčebně těžko ovlivnitelné, s těžkou poruchou funkce některých orgánů a systémů, neschopnost jakéhokoli zatížení. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 70 % podle kapitoly XIII, odd. D, položky 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., tento stav existoval k datu 2. 9. 2020. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 vyhl. č. 359/2009 Sb. Není ani důvod pro použití § 4 odst. 1 citované vyhlášky. Výkon výdělečné činnosti žalobkyně nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku 2. 9. 2020 ve shodě s IPZS (vznik pojištění). Platnost stanovena trvale vzhledem k charakteru postižení. Žalobkyně byla posuzována jako studentka. Dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace internisty při jednání komise byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je systémová sklerodermie s multiorgánovými projevy, anti-Scl 70 pozitivitou (sklerodaktylie s ulceracemi při Raynaudově syndromu, intersticiální plicní nemoc s fibrózou, gastroezofageální refluxní onemocnění s ezofagitidou).
14. S ohledem na obsah uvedeného posudku vyžádaného v rámci soudního řízení dospěl soud k závěru, že jím byl řádně a objektivně, v souladu s lékařskými zprávami posouzen pokles pracovní schopnosti žalobkyně a zároveň byly zohledněny i její námitky vztahující se k dosavadnímu hodnocení poklesu její pracovní schopnosti. Z posudku vyplývá a je řádně odůvodněno, z jakých důvodů se posudková komise neztotožnila se závěrem posudků vypracovaných v rámci správního řízení, jež byly podkladem pro vydání prvostupňového a druhostupňového rozhodnutí.
15. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles

jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

16. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
17. Žalobkyně spolu se žalobou předložila větší množství lékařských zpráv, jež však soud k důkazu neprováděl z důvodu nadbytečnosti, neboť byly podkladem pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně.
18. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného č.j. X. ze dne 2. 9. 2024, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ č.j. X. ze dne 16. 5. 2024, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.
19. S ohledem na závěry PK MPSV obsažené v posudku, který byl vypracován pro účely soudního řízení, je zřejmé, že závěr předchozích posudků vypracovaných v rámci správního řízení, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu prvního stupně, není správný. Naopak bylo posudkem vypracovaným pro účely soudního řízení postaveno najisto, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu III. stupně, a soud se proto s výrokem žalobou napadeného rozhodnutí neztotožňuje, a žalobou napadené rozhodnutí proto v souladu s ust. § 78 s.ř.s. zrušil a věc žalované vrátil k dalšímu řízení.
20. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má žalobkyně, která měla ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila, proti žalované, která ve věci úspěch neměla. Úspěšné žalobkyni vznikly v souvislosti s tímto řízením náklady ve výši 91 Kč představující poštovné zaplacené v souvislosti s podáním žaloby, z tohoto důvodu soud žalované uložil povinnost zaplatit tuto částku, přičemž pariční lhůta byla stanovena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň dne 5. 6. 2025

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně